

PARLAMENT EUROPEJSKI

2009 - 2014

Dokument z posiedzenia

1.2.2010

B7-0065/2010

PROJEKT REZOLUCJI

zamykający debatę na temat oświadczenia Komisji

zgodnie z art. 110 ust. 2 Regulaminu

w sprawie sprawozdania dotyczącego postępów Byłej Jugosłowiańskiej
Republiki Macedonii w 2009 r.

Zoran Thaler

w imieniu Komisji Spraw Zagranicznych

RE\803677PL.doc

PE432.914v01-00

PL

Zjednoczona w różnorodności

PL

B7-0065/2010

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie sprawozdania dotyczącego postępów Byłej Jugosłowiańskiej Republiki Macedonii w 2009 r.

Parlament Europejski,

- uwzględniając konkluzje prezydencji z posiedzenia Rady Europejskiej w Salonikach w dniach 19-20 czerwca 2003 r., na którym wszystkim państwom Bałkanów Zachodnich złożona została obietnica, że przystąpią one do Unii Europejskiej,
- uwzględniając decyzję Rady Europejskiej z dnia 16 grudnia 2005 r. o przyznaniu Byłej Jugosłowiańskiej Republice Macedonii statusu kraju kandydującego do członkostwa w UE oraz uwzględniając konkluzje prezydencji Rady Europejskiej z 15-16 czerwca 2006 r. i 14-15 grudnia 2006 r.,
- uwzględniając porozumienie przejściowe z 1995 r. zawarte między Republiką Grecji i Byłą Jugosłowiańską Republiką Macedonii,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji o postępach Byłej Jugosłowiańskiej Republiki Macedonii w 2009 r. oraz komunikat Komisji „Strategia rozszerzenia i najważniejsze wyzwania w latach 2009-2010” z dnia 14 października 2009 r.¹,
- uwzględniając wnioski z szóstego posiedzenia Rady Stabilizacji i Stowarzyszenia UE-Była Jugosłowiańska Republika Macedonii z dnia 27 lipca 2009 r.,
- uwzględniając zalecenia wspólnej komisji parlamentarnej UE-Była Jugosłowiańska Republika Macedonii z dnia 31 marca 2009 r.,
- uwzględniając umowę o readmisji, zawartą między UE a Byłą Jugosłowiańską Republiką Macedonii w dniu 18 września 2007 r., a także rozporządzenie Rady 1244/2009 z 30 listopada 2009 r.² przyjęte w dniu 1 grudnia 2009 r., zmieniające rozporządzenie (WE) nr 539/2001 z dnia 15 marca 2001 r. wymieniające państwa trzecie, których obywatele muszą posiadać wizy podczas przekraczania granic zewnętrznych, oraz te, których obywatele są zwolnieni z tego wymogu,
- uwzględniając decyzję Rady 2008/212/WE z dnia 18 lutego 2008 r.³ w sprawie zasad, priorytetów i warunków ujętych w partnerstwie akcesyjnym zawartym z Byłą Jugosłowiańską Republiką Macedonii,
- uwzględniając wnioski z posiedzenia Rady do Spraw Ogólnych i Rady do Spraw Zagranicznych z dni 7 i 8 grudnia 2009 r.,
- uwzględniając art. 110 ust. 2 Regulaminu,

¹ COM(2009)0533.

² Dz.U. L 336 z 18.12.2009, s. 1.

³ Dz.U. L 80 z 19.3.2008, s. 32.

- A. mając na uwadze, że proces rozszerzenia jest korzystny zarówno dla państw przystępujących do Unii, jak i dla całej Unii Europejskiej,
- B. mając na uwadze, że perspektywa integracji z UE w dalszym ciągu pozytywnie oddziałuje na reformy w regionie Bałkanów Zachodnich i pomaga wprowadzić tam stabilność, pokój i dobrobyt,
- C. mając na uwadze, że walka z korupcją w każdym kraju starającym się o wejście do UE jest ważnym priorytetem w agendzie akcesyjnej UE,
- D. mając na uwadze, że Była Jugosłowiańska Republika Macedonii kontynuuje proces reform i przystąpi do Unii Europejskiej gdy tylko zostaną spełnione kryteria kopenhaskie,
 - 1. gratuluje Byłej Jugosłowiańskiej Republice Macedonii postępów osiągniętych od czasu poprzedniego sprawozdania o postępach; z zadowoleniem odnotowuje, że w oparciu o te właśnie postępy Komisja zaleciła otwarcie negocjacji o przystąpieniu do UE; wzywa Radę do potwierdzenia zaleceń Komisji, bez dalszych opóźnień, na szczycie Rady w marcu 2010 r. i oczekuje rozpoczęcia negocjacji w najbliższym czasie;
 - 2. podkreśla, że wyraźna i konkretna perspektywa członkostwa w UE jest w dalszym ciągu główną siłą napędzającą proces reform w krajach tego regionu, a w szczególności w Byłej Jugosłowiańskiej Republice Macedonii; przypomina ponadto, że pozbawiony przeszkód proces prowadzący do członkostwa w UE ma kluczowe znaczenie dla zagwarantowania politycznej stabilności, co stanowi wspólny cel łączący podmioty polityczne i grupy etniczne w kraju;

Rozwój sytuacji politycznej

- 3. przychylnie odnosi się do szerokiego konsensusu pomiędzy rządem a partiami opozycyjnymi w sprawie europejskich aspiracji kraju; z satysfakcją zauważa, że wspomniany konsensus oraz usprawniony dialog polityczny doprowadziły do przyspieszenia przyjmowania prawodawstwa dotyczącego integracji z UE; podkreśla jednak znaczenie skutecznego wprowadzenia go w życie; z zadowoleniem odnosi się do poparcia, jakim zdecydowana większość społeczeństwa darzy proces przystąpienia do UE, i popiera zatem zdecydowane niezbędne reformy;
- 4. z zadowoleniem przyjmuje duże postępy dokonane przez ten kraj w walce z korupcją, a zwłaszcza przyjęcie ustawy o finansowaniu partii politycznych; zauważa jednak, że korupcja – problem powszechnie występujący w państwach w tym regionie – jest wciąż szeroko rozpowszechniona i by ją zlikwidować konieczne są dalsze dynamiczne działania;
- 5. przypomina, że sprawnie działający parlament, pełniący rolę ustawodawcy i sprawujący kontrolę nad działaniami rządu, to podstawa demokracji; w związku z tym przychylnie odnosi się do przyjęcia ustawy dotyczącej parlamentu krajowego, która znacząco poprawia jego funkcjonowanie; zauważa, że istnieje potrzeba dalszego usprawnienia funkcjonowania parlamentu i uwydatnienia roli opozycji, a to poprzez zmianę parlamentarnego regulaminu zgodnie z najlepszymi europejskimi wzorcami; głęboko ubolewa nad decyzją podjętą niedawno przez jedną z partii politycznych o wycofaniu się z działalności parlamentarnej i wzywa wszystkie partie polityczne do dążenia do

znalezienia rozwiązania, które byłoby do przyjęcia dla wszystkich stron i które doprowadziłoby do normalizacji działań parlamentarnych;

6. gratuluje władzom sposobu, w jaki przeprowadzono wybory prezydenckie i lokalne, ze względu na wyraźne postępy w tym zakresie w porównaniu z wyborami parlamentarnymi, które odbyły się w 2008 r.; zauważa z satysfakcją, że wybory te spełniły większość międzynarodowych standardów oraz wzywa rząd do dalszego wdrażania pozostałych zaleceń OBWE/ODIHR, zwłaszcza jeśli chodzi o uaktualnienie list wyborczych, zapewnienie równego dostępu do mediów partiom i kandydatom oraz wdrożenie przepisów dotyczących finansowania kampanii; podkreśla, że doniesiono o szeregu przypadków wywierania nacisku na głosujących lub zastraszania ich – w szczególności urzędników służby cywilnej – i podkreśla konieczność zajęcia się tą sprawą; z satysfakcją odnotowuje fakt, że niektórzy sprawcy nieprawidłowości zostali doprowadzeni przed wymiar sprawiedliwości i oczekuje dochodzenia w sprawie pozostałych nieprawidłowości i wniesienia oskarżeń przeciwko ich sprawcom;
7. podkreśla, że sprawą najwyższej wagi jest poprawa stosunków między grupami etnicznymi, w tym zagwarantowanie praw osób niezależnie od ich pochodzenia etnicznego, dzięki dalszemu wdrażaniu umowy ramowej z Ochrydy, która jest zasadniczym zrębem poprawnych stosunków między grupami etnicznymi w tym kraju; wzywa wszystkie społeczności i ich przywódców do szanowania kwestii drażliwych dla innych grup, a zwłaszcza do powstrzymania się od używania podburzającego języka i prowokacyjnych symboli podważających rolę innych grup etnicznych; podkreśla też znaczenie edukacji w procesie integracji i w związku z tym nalega, by władze zlikwidowały praktykę szkolnego systemu zmianowego opartego na rozdziale etnicznym;
8. zwraca szczególną uwagę na trwający proces decentralizacji, który jest ważnym krokiem przyczyniającym się do lepszego funkcjonowania państwa i poprawy stosunków między grupami etnicznymi; podkreśla, że aby zapewnić pomyślne wprowadzenie w życie tego procesu, należy udzielić gminom środków wystarczających na realizację nowych postawionych przed nimi zadań oraz należy zwiększyć ich potencjał korzystania z przekazanych im kompetencji;
9. podkreśla, że dostęp obywateli do wymiaru sprawiedliwości jest kluczowym elementem w systemie rządów prawa; w tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje postępy osiągnięte w sądownictwie oraz zaangażowanie rządu w kontynuację reform, przejawiające się między innymi zwiększeniem funduszy na sądy i urząd oskarżyciela publicznego; podkreśla znaczenie wprowadzania w życie ustaw i wzywa władze do dalszego zwiększania niezależności władzy sądowniczej i zapewnienia bezstronności sędziów; zauważa, że liczba zaległych spraw sądowych uległa zmniejszeniu i zachęca władze do dalszego usprawniania systemu, aby stał się on bardziej wydajny, przy jednoczesnym zwiększaniu poszanowania praw człowieka w kontekście śledztw i postępowań sądowych; wzywa ponadto do szybkiego przyjęcia ustawy o pomocy prawnej;
10. zauważa postępy osiągnięte w reformowaniu funkcjonowania administracji publicznej ogólnie, a w szczególności postęp, jakim jest przyjęcie ustawy dotyczącej urzędników służby publicznej; wzywa władze do zapewnienia zgodności z prawem przez zaprzestanie praktyki przyznawania bezprawnych awansów oraz zatrudniania pracowników na czas

określony obchodząc przy tym prawo;

11. z zadowoleniem przyjmuje postępy osiągnięte w zakresie reformy policji oraz wprowadzenie nowego systemu kariery zawodowej, który sprzyja odpolitycznieniu policji; wzywa władze do kontynuowania reform, aby zagwarantować wydajne i demokratyczne mechanizmy nadzoru nad policją oraz zapobiec uchybieniom ze strony policji i nadużywaniu przez nią uprawnień;
12. wzywa władze do dalszego wspierania rozwoju niezależnych i pluralistycznych środków przekazu wolnych od ingerencji politycznych; podkreśla potrzebę ciągłego wzmacniania wolności środków przekazu poprzez stosowanie europejskich standardów i zwiększenie przejrzystości;
13. wzywa władze do opracowania strategii antydyskryminacyjnej gwarantującej równość wszystkich ludzi bez względu na pochodzenie etniczne, płeć, wiek, wyznanie, orientację seksualną czy niepełnosprawność) i do przyjęcia w tym celu niezbędnych ustaw; podkreśla potrzebę dołożenia wielkich starań, by poprawić sytuację kobiet i dzieci oraz by chronić je przed przemocą domową;
14. wzywa rząd do podjęcia dalszych kroków w celu zwiększenia ograniczonego obecnie uczestnictwa kobiet w życiu politycznym; z zadowoleniem przyjmuje podjęcie pozytywnych działań, które zwiększyły liczbę kobiet w parlamencie krajowym; uważa jednak, że potrzebne są dalsze wysiłki, zwłaszcza na rzecz zwiększenia udziału kobiet w życiu politycznym na szczeblu lokalnym;
15. z zadowoleniem przyjmuje nowe ramy instytucjonalne nowo utworzonych komisji ds. równych szans i ma nadzieję, że komisje te będą dysponowały odpowiednimi zasobami i jasno określonymi uprawnieniami;
16. odnotowuje, że choć przyjęto strategię na rzecz zwalczania przemocy domowej, ten rodzaj przemocy jest w dalszym ciągu, zdaniem Komisji, powodem do niepokoju; z zadowoleniem odnotowuje, że rozszerzono definicję uwiedzenia osoby nieletniej w prawie karnym, co będzie oznaczało większą ochronę kobiet;
17. wzywa w związku z tym wszystkie gminy do podpisania porozumienia o współpracy w zakresie realizacji działań na rzecz integracji społeczności romskiej w latach 2005-2015 oraz strategii na rzecz Romów w celu rozwiązania lokalnych problemów we współpracy z instytucjami rządowymi; apeluje do władz macedońskich o zwiększenie funduszy przeznaczonych na wdrażanie planów operacyjnych w ramach krajowego planu działań na rzecz romskich kobiet;
18. podkreśla ważną rolę odgrywaną przez organizacje społeczeństwa obywatelskiego w odbywającej się transformacji, nie tylko w związku z procesem reform i walką z korupcją, ale także – co jest równie ważne – w związku ze stosunkami między grupami etnicznymi i monitorowaniem przestrzegania praw człowieka; podkreśla, że taka działalność powinna być odpowiednio wspierana za pomocą instrumentu pomocy przedakcesyjnej, w Skopie i w reszcie kraju;

Sytuacja gospodarcza i społeczna

19. gratuluje władzom polityki makroekonomicznej przyjętej w celu przeciwdziałania negatywnym skutkom światowego kryzysu finansowego i gospodarczego; jest zaniepokojony, że wpływ kryzysu finansowego na kraj spowoduje dalszy wzrost i tak trwale wysokiego poziomu bezrobocia i zniweczy starania na rzecz jego obniżenia; podkreśla, że władze powinny dołożyć wszelkich starań, by w jak największym stopniu ochronić przed skutkami kryzysu najsłabsze grupy społeczne;
20. gratuluje wyższej niż poprzednio pozycji w klasyfikacji państw zawartej w ostatnim raporcie Banku Światowego pt. „*Doing business 2009*”; wskazuje jednak, że procedury rejestracji działalności gospodarczej i ochrona praw własności nadal nie zostały w wystarczającym stopniu poprawione, a system edukacji nie jest odpowiednio wspierany, by był w stanie wyszkolić zasoby ludzkie niezbędne do rozwoju gospodarki;
21. zauważa niedawne demonstracje zorganizowane przez związki zawodowe i wyrażające sprzeciw wobec proponowanych przez rząd zmian w prawie pracy, mogących ograniczać prawa i swobody pracowników; wyraża duże zaniepokojenie statusem pracowników, w szczególności kobiet zatrudnionych w przedsiębiorstwach włókienniczych; zwraca uwagę, że równe traktowanie kobiet i równe szanse w zakresie zatrudnienia stanowią podstawową cechę zamożnej i konkurencyjnej gospodarki;
22. uważa, że mimo stosunkowego zaawansowania w dostosowywaniu prawodawstwa w dziedzinie ochrony środowiska nadal pozostaje wiele do zrobienia w zakresie jego wdrażania na szczeblu lokalnym; ponawia swój apel o skuteczne monitorowanie jakości i poziomu wody w jeziorach granicznych: Ochrydzkim, Prespa i Dojran oraz na rzece Wardar; apeluje o bliższą współpracę transgraniczną w dziedzinie ochrony środowiska, opartą na standardach UE, oraz w związku z tym z zadowoleniem odnosi się do inicjatyw podejmowanych na szczeblu regionalnym, takich jak niedawne spotkanie premierów Grecji, Byłej Jugosłowiańskiej Republiki Macedonii i Albanii;
23. wzywa, w uznaniu dla roli tych ekosystemów, do podjęcia skutecznych kroków – opierających się na idei trwałego rozwoju – w celu ograniczenia negatywnego wpływu, jaki wywiera na nie działalność ludzka i gospodarcza, szczególnie w odniesieniu do zagrożonych gatunków i ogólnego stanu szczególnie delikatnych siedlisk; zaznacza w tym kontekście, że szczególnie niepokojące są opóźnienia w budowie oczyszczalni ścieków we wszystkich głównych miastach, miejscowościach i zakładach przemysłowych;
24. nakłania władze do rozpoczęcia inwestowania w utrzymanie i usprawnienie sieci kolejowej, która zarówno pod względem ekologicznym, jak i ekonomicznym, jest realną alternatywą dla systemu transportu drogowego oraz ma decydujące znaczenie dla wznowienia solidnej współpracy regionalnej; zachęca państwo do zapewnienia lepszej integracji sieci transportu z sieciami wszystkich krajów sąsiednich, zwłaszcza jeśli chodzi o sektor publiczny, oraz wzywa Komisję do zapewnienia niezbędnej pomocy technicznej i finansowej w ramach IPP;
25. gratuluje rządowi Byłej Jugosłowiańskiej Republiki Macedonii postępów osiągniętych w przygotowaniach do przejęcia zarządzania środkami w ramach IPP; z zadowoleniem odnotowuje upoważnienie władz krajowych do przejęcia odpowiedzialności za komponenty IPP dotyczące rozwoju regionalnego, rozwoju zasobów ludzkich i rozwoju obszarów wiejskich; wzywa rząd państwa i Komisję do przyspieszenia niezbędnych prac

na rzecz przekazania zarządzania komponentami IPP dotyczącymi pomocy w okresie przejściowym oraz rozwoju instytucjonalnego, a także współpracy transgranicznej; podkreśla znaczenie IPP jako ważnego narzędzia mającego na celu wspieranie kraju w jego przygotowaniach do przyszłego członkostwa w UE;

Problemy regionalne

26. gratuluje spełnienia wszystkich kryteriów dotyczących zniesienia systemu wizowego, czego skutkiem jest rozporządzenie Rady 1244/2009 przyznające system bezwizowy od dnia 19 grudnia 2009 r.; wyraża uznanie dla rządu, który wykazał się regionalną odpowiedzialnością proponując władzom Bośni i Hercegowiny pomoc w zakresie negocjacji wizowych dzięki podzieleniu się wiedzą swego głównego eksperta prowadzącego te negocjacje;
27. z zadowoleniem przyjmuje uczestnictwo kraju w misjach cywilnych i wojskowych UE, a także jego spójne stanowisko dotyczące większości oświadczeń i wspólnych stanowisk UE; z zadowoleniem zauważa nawiązanie w ostatnim czasie stosunków dyplomatycznych z Kosowem, a także zawarcie porozumienia w sprawie fizycznego wytyczenia granicy, co stanowi istotny wkład w zapewnienie stabilności w regionie;
28. przypomina, że, zgodnie z odpowiednimi konkluzjami ze spotkania Rady Europejskiej w dniach 19-20 czerwca 2008 r. oraz konkluzjami spotkań Rady do Spraw Ogólnych i Rady do Spraw Zagranicznych w dniach 7-8 grudnia 2008 r. oraz 8 grudnia 2009 r., utrzymanie dobrosąsiedzkich stosunków, łącznie z wynegocjowaniem i wzajemnym uznaniem rozwiązania dotyczącego nazwy kraju, pozostaje zasadniczym elementem;
29. przychylnie odnosi się do nowego i lepszego klimatu pomiędzy rządem Byłej Jugosłowiańskiej Republiki Macedonii a rządem Grecji po niedawnych wyborach, które odbyły się w Grecji, a w szczególności do niedawnych spotkań premierów tych państw; zachęca oba państwa do podwojenia starań na najwyższym szczeblu w celu wypracowania, pod auspicjami ONZ, uznanego i satysfakcjonującego dla obu stron porozumienia co do kwestii nazwy kraju, oraz podkreśla, że Unia Europejska powinna być gotowa do udzielenia pomocy w procesie negocjacji; z zaniepokojeniem dostrzega wysuwanie argumentów historycznych w bieżącej debacie, w tym nowe zjawisko tzw. „ustarożytniania”, które może spowodować eskalację napięć pomiędzy sąsiadami i stworzyć nowe podziały wewnętrzne;
30. z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę nowego rządu Grecji, który zaproponował przyjęcie roku 2014 jako symbolicznej i motywującej docelowej daty przystąpienia krajów Bałkanów Zachodnich do UE; w związku z tym zwraca się do rządów państw tego regionu o szczerze przyczynienie się do realizacji tego szlachetnego celu;
31. podkreśla, jak ważne jest w tym regionie pojednanie i zrozumienie, będące nieodłączną częścią europejskich wartości i zasad, oraz zachęca Byłą Jugosłowiańską Republikę Macedonii i kraje sąsiednie do aktywnego udziału w opracowaniu i wdrażaniu środków budowy zaufania w dziedzinie edukacji i współpracy transgranicznej oraz wypracowania wspólnej interpretacji historycznej; wzywa władze Byłej Jugosłowiańskiej Republiki Macedonii i krajów sąsiednich do unikania działań i oświadczeń, które mogą zaszkodzić tym staraniom; zauważa, że świętowanie wspólnych wydarzeń historycznych wraz z

sąsiednimi państwami członkowskimi UE przyczynia się do lepszego zrozumienia historii i utrzymywania dobrosąsiedzkich stosunków;

32. wzywa władze Byłej Jugosłowiańskiej Republiki Macedonii do podjęcia niezbędnych działań w celu powstrzymania wypowiedzi szerzących nienawiść wobec sąsiednich państw członkowskich UE w mediach oraz usunięcia podobnych stwierdzeń z podręczników szkolnych;
33. wzywa Byłą Jugosłowiańską Republikę Macedonii i kraje sąsiadujące do przyczynienia się do kultury politycznej opartej na wzajemnym poszanowaniu, zrozumieniu, zaufaniu i tolerancji; w tym kontekście podkreśla pierwszorzędą rolę polityków i środków przekazu;
34. podkreśla kluczową odpowiedzialność rządów regionu za pokój, bezpieczeństwo i stabilność, jak również ważną rolę odgrywaną w tym względzie przez instytucje UE oraz wzywa je do dokładnego rozważania konsekwencji ich decyzji i działań; z zaniepokojeniem dostrzega w związku z tym odłożenie przez Radę decyzji w sprawie dalszych postępów w procesie rozszerzenia dotyczącym Byłej Jugosłowiańskiej Republiki Macedonii, co niesie ze sobą ryzyko zarówno zwiększenia napięcia między grupami etnicznymi w kraju, jak również negatywnych konsekwencji dla stabilności w regionie;
35. zobowiązuje przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, rządóm i parlamentom państw członkowskich oraz rządowi i parlamentowi Byłej Jugosłowiańskiej Republiki Macedonii.